

ІННОВАЦІЙНА 5D-ОБЛІКОВА ПАРАДИГМА В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

© Маначинська Ю.А., Лучик С.Д., Євдошак В.І., 2019

У відповідності до ст.3 Закону України «Про інноваційну діяльність» [1] основою метою інноваційної політики України є формування соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу держави, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції. Безпосередньо сам процес виробництва інноваційних видів конкурентоздатної продукції суб'єктом господарювання знаходить відображення в системі бухгалтерського обліку, яка є «мовою бізнесу» та основою ефективного функціонування в умовах цифрової (електронної) економіки.

В свою чергу цифрова економіка для України виступає в якості досить інноваційної парадигми, що формує сприятливий ґрунт для подальшого динамічного розвитку процесу комплексної діджиталізації (від англ. «digitalization» – оцифровування; цифровізація) суспільства. В умовах масової діджиталізації бізнес-процесів в економіці традиційна система обліку не може залишатися осторонь всесвітньої цифровізації. Діджиталізація охопила більшість сфер суспільного життя в таких країнах лідерах з розвитку електронної економіки, як Сінгапур, Великобританія, Нова Зеландія, Об'єднані Арабські Емірати, Естонія, Японія, Ізраїль. Адже, у перелічених країнах бізнес-процеси набули електронного формату у таких сферах, як транспорт, освіта, електронні засоби та передові технології [3].

Н.С. Кузьо, Н.В. Фаєк акцентують увагу на тому, що інноваційна інфраструктура визначає темпи зростання економіки і покращення життя населення. Світовий досвід показує, що в умовах конкуренції кращу позицію посідає той, хто має розвиненішу інноваційну інфраструктуру. Її ядром є інфраструктура інноваційних інжинірингових фірм, які мають найкращі знання у сфері інновацій [4]. Всесвітній економічний форум (The World Economic Forum), який відбувся 22-25 січня 2019р. у Давосі (Швейцарія) визначив перелік цифрових технологій, до яких належать хмарні та мобільні технології, блокчейн, технології віртуалізації, ідентифікації, штучного інтелекту, біометричні технології, технології доповненої реальності, аддитивні (3D-друк) і т.д. Звісно, фундаментальна та прикладна наука, підприємці-інноватори, стартап-спільнота більше фокусуються на створенні технологій та продуктів, однак використання технологій бізнесом, індустріями, інфраструктурами, державою, громадянами – саме тут «живе» цифрова економіка та її безпосередні користувачі [5].

Оскільки традиційна облікова парадигма вже давно набула електронного формату узагальнення інформації (цифровізації) крізь призму сучасних інформаційних технологій, то новою інноваційною щаблюною для її розвитку в контексті масової діджиталізації та цифрової економіки повинна стати інноваційна 5D-інтерпретація просторового представлення узагальненої облікової інформації (від англ. dimension (D) – вимір). Адже, ми звикли застосовувати багатовимірний формат просторової інтерпретації для всіх сфер суспільного життя, окрім системи бухгалтерського обліку. Тому варто якомога швидше заповнити цю прогалину.

У відповідності до Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [2] цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір.

Аналогічним чином бухгалтерський облік повинен набути формату «кіберфізичного простору», тобто багатовимірного формату щодо просторової інтерпретації його інформації за

допомогою електронно-цифрових облікових систем. Проте, задля практичної реалізації такого підходу, нагальної необхідності набуває обґрунтування теоретико-методичної інноваційної 5D-облікової парадигми. Першочергово, її фундамент слід створювання в рамках нового виду обліку – актуарного, який здатен підвищити ефективність взаємодії суб'єктів у межах інноваційних інфраструктур. 5D-актуарна облікова парадигми, базується на потрійній системі рахівництва (3D, або «трюхвіконній» системі обліку), яка застосовує діаметрально інші підходи на противагу традиційній системі бухгалтерського вчення. Зокрема, кардинально іншою є будова актуарних 3D-рахунків сили, що враховують силу змін, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, та підходи до комплексного застосування простого, дескриптивного та 3D-запису; в ній не залишається осторонь четвертий вимір – 3D+ «час». Окрім того, все це доповнюється узагальненим форматом інноваційно-нової 5D-актуарної фінансової звітності.

Згідно Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [2] мета цифровізації досягається за умови цифрової трансформації існуючих та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні. Окрім того, будь-яка програма розвитку інноваційної інфраструктури потребує належного рівня капіталовкладень, це можуть бути як зовнішні, так і внутрішні інвестиції в інвестиційно-привабливу інноваційну інфраструктуру економіки. Процесу залучення інвестицій, передуює стадія представлення узагальненої облікової інформації про перспективи зміни економічного потенціалу бізнесу, як на короткотривалу, так і на довготривалу перспективу у форматі звітності, що не може забезпечити в силу інноваційних перетворень традиційна публічна фінансова звітність. Проте, таке інформаційне наповнення містить 5D-актуарна фінансова звітність, яка слугує основою вартісно-орієнтованого управління діяльністю суб'єкта господарювання.

Отже, в умовах цифрової економіки та формування інноваційної інфраструктури, вітчизняні суб'єкти господарювання потребують активного впровадження інноваційного виду бухгалтерського обліку – актуарного, у форматі 5D-актуарної облікової парадигми. Яка за своїм змістовим наповненням відповідає вимогам реальних та потенційних інвесторів. Курс в рамках такої стратегії успішного процвітання бізнесу сприятиме не лише активному руху в напрямі діджиталізації (цифровізації) суспільства, але й забезпечить інноваційну трансформацію традиційної системи бухгалтерського обліку в багатовимірний віртуально-перспективний формат. Останнє потребує належної підтримки, у контексті практичної реалізації крізь призму середовища сучасних інформаційних технологій обліку.

1. Про інноваційну діяльність [Текст]: [Закон України від 4.07.2002 р. № 40-IV, поточна редакція від 5.12.2012 р., підстава 5460-17: офіц. текст: станом на 29 квітня 2019 р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Текст]: [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. №67-р, поточна редакція від 17.01.2018р.: станом на 29 квітня 2019 р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

3. Дубровик-Рахова А. Діджиталізація – це лише початок / А. Дубровик-Рахова // Газета «День» від 12 квітня 2018 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok>

4. Кузьо Н.С. Інноваційна інфраструктура України: проблеми та перспективи розвитку / Н.С. Кузьо, Н.В. Фаск / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18336/1/34-Kuzo-57-58.pdf>

5. Економічний форум у Давосі 2019: головне / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/ekonomicheskij-forum-davose-2019-glavnoe-1548090888.html>